

CHK'D MAR 13 1967

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

82 M. 4 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1967 M. VASARIO (FEBRUARY) 24 D.

Telefonas
Alplegate 7-7257

KAINA 20 C.

IV PAL KONGRESO metu š. m. vasario 5 d., po iškilmingų pamaldų Buenos Aires Katedroje, kurias celebravo vyskupas V. Brizgys, A. L. Centro ansamblietės E. Jankauskaitė, M. R. Rukšėnaitės, rambyniečiai ir jaunimas su Argentinos ir Lietuvos vėlavomis neša vainiką prie Argentinos Nepriklausomybės paminklo Mayo aikštėje. Prie vainiko (dešinėj) matosi PLB vicepirm. S. Barzdukas, dr. J. K. Valiūnas ir kt. Prano Ožinsko nuotrauka

Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas buvo darbingas

NADAS GIEDRAITIS

Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos surengtas Ketvirtasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas Buenos Aires mieste buvo darbingas.

Nors rengimo komisijoms nepavyko gauti audiencijų pas vietinės vyriausybės atstovus ir nebuvė jų žodžio Kongreso parengimuose, bet Lietuvių visuomenė dalyvavo labai gausingai. Ypač daug publikos sutraukė dr. J. Basanavičiaus vardo Argentinos Lietuvių Centre įvykę abu rengimai: šeštadienį, vasario 4 d., dalyvavo virš 1,000 žmonių. Čia visus sužavėjo Onos Ožinskienės vadovaujamas mažiausių lietuviukų ansamblis "Papartynas", sudainuodamas, Papartyno himną, Gegutę, Mamytė mane barė, Vištytę, Kiškio vaišes, Ačiū, ačiū ir, publikai nenustojant ploti, pakartojo Papartyno himną. Pianu lydėjo Nelida Zavickaitė.

Vyresniųjų ALC ansamblių, vadovaujamas Luis Lemberio, pateikė Ramunių valsą, Palangos vėjelį ir Prie gintaro kranto, solo dainuojant Zuzanai Valadkaičiai, lydint A. L. Centro orkestrui.

Čia gražiai pasirodė Irenės V. Simanauskienės vadovaujamas ansamblis "Rambynas" su akordeo-

nistais G. Kliuga ir H. Povillausku ir muziko V. Rymavičiaus vedamas A. L. Centro choras Aušra, lydima pianistės Aldonos M. Čikškaitės.

Pamaldos Aušros Vartų bažnyčioje įvyko vasario 2 d., o sostinės Katedroje vasario 5 d. Abiejose šventovėse mišias atnašavo vyskupas V. Brizgys, asistuojant keliems kunigams. Padėti vainikai prie Argentinos Nepriklausomybės

paminklo, prie San Martin mauzoliejaus ir prie lietuviško kryžiaus.

Vasario 2 d., Kongreso atidarymo proga, turtingos vaišės įvyko Lietuvių parapijos salėje Avellandode, kur dalyvavo apie 500 žmonių. Buvo garbės prezidiumas ir spaudos atstovų stalas.

Vasario 3 d., dr. V. Kudirkos vardo Susivienijime Lietuvių Argentinoje daly-

vavo apie 600 žmonių. Visi buvo patenkinti vaišėmis ir menine programa.

Vasario 6 d., pirmadienį, užbaigtuvinėje asado vakarienėje A. L. Centre dalyvavo apie 700 žmonių.

Vasario 6 d. pavakare Kongreso užbaigimo iškilmės įvyko teatre Avenida, Buenos Aires, kur labai gražiai pasirodė iš Urugvajaus atvykęs tautinių šokių ansamblis "Ginta-

ras", vadovaujamas Nijoles Stanevičiūtės-Hernandez, lydint akordeonais Vytautui Evovlucui ir Luis Doreliui. "Gintaras" žavingai atliko Audeklėlių, Žiogelių, Čigonėlių ir Malūnų. Buenos Aires ansambliai "Rambynas" ir A. L. Centro ansamblis taipgi užsipelnė gana gausingos publikos plojimų. Jungtinis šv. Cecilijos, A. L. Centro ir Susivienijimo choras, artį 100 dainininkų, vadovaujant V. Rymavičiui, lydint pianu Eleonorai Martinėnaitė-Mikučionienei, įspūdingai sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus, o dainų programą pradėjo ir baigė Sauerveino parašyta, St. Šimkaus komponuota giesmė Lietuviais esame mes gimę.

Ten pat IV Kongreso pirm. Z. Juknevičius perskaitė rezoliucijas, kurios vienbalsiai tapo priimtoms.

Vietiniai dienraščiai La Prensa, Clarin, La Razon ir kiti labai palankiai komentavo IV Kongreso darbus.

Visuose Kongreso parengimuose kalbėjo VLIKO pirm. dr. Juozas Kęstutis Valiūnas iš New Yorko, PL B-nės vicepirmininkas St. Barzdukas iš Clevelando, PL Jaunimo Metų užbaigime dalyvavęs inž. Algis Zapareckas iš Detroito, vyskupas V. Brizgys, Balfo

Tęsiama 3 psl.

NIJOLĖ SLAPELYTĖ iš JAV apie jaunimo problemas laisvame pasaulyje kalba Buenos Aires viešbutyje Crillon, diskusijų dienomis, IV PALK proga. Priesakyje, centre, žurnalistas Albinas Gumbaragis iš Urugvajaus. Dešinėje matosi Darbininko redaktorius kun. K. Bučmys. Stovi Kongreso programos vedėjas prof. E. Parselis. Kairėje matosi A. L. Balso red. K. Norkus ir kt. Prano Ožinsko nuotrauka

Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas

Atkelta iš 1 psl.

LIETUVIŲ SAJUNGOS Brazilijoje delegatas inž. Algirdas Idika IV PAL Kongrese sako kalbą lietuvybės išlaikymo tema konferencijų salėje viesbutyje Crillon, Buenos Aires, dalyvaujant Argentinos, Urugvajaus, Brazilijos ir JAV delegatams.

IV PAL KONGRESO proga, š. m. vasario 6 d. Argentinos Lietuvių Balso leidykloje, J. L. Suarez 5684 (Suc. 39), Buenos Aires, įvyko draugiški bendradarbių pietūs - pasitarimas spaudos klausimais. Stovį (iš kairės) - Venezuelos Liet. B-nės pirm. inž. V. Venckus, žurnalistas B. Ausrotas-Satorius iš Brazilijos, rašytoja G. Beleckienė iš Niteroi, Rosario Liet. B-nės pirm. ir uolus ALB bendradarbis A. Svarlyns, dail. I. Suokaitė iš Vokietijos, B. Svarlienė, žurnalistas A. Gumbaragis iš Urugvajaus, ALB ekspeditorius St. Lipinskas, Urugvajaus liet. kolonijos veteranas J. Ramonas su žmona Olga, V. Šventikaitė-Ausrotienė ir ALB red. K. Norkus. Priekyje - buv. ALB koresp., SLA pro-sekretorė N. Hukaite ir A. L. Balso leidėjo žmona O. Ožinskienė. Prano Ožinsko nuotraukos

MALONŲ ĮSPŪDŽIAI IŠ S. BARO KONCERTO

Hartfordo lietuviai ilgai neužmirš įspūdžių iš Stasio Baro koncerto, kurį surengė Lituanistinės mokyklos Tėvų Komitetas sausio 21 d. vakare Liet. Amer. Pil. Klubo salėje. Tai buvo nepaprasta meninė staigmena.

Koncerto programoje Chicago lietuvų operos artistui Stasiui Barui tal-

kino Hartfordo liet. "Aido" choras. Planu solistą ir choristus palydėjo Vytautas Marijošius, buvęs Lietuvos operų dirigentas, o dabar Hartfordo universiteto profesorius.

Solistas Baras atliko 11 dainų -- arijas iš operų ir keletą liet. kompozitorių dainų, o "Aido" choras -- 6 dainas. Karštais publi-

kos plojimais solistas keletą kartų buvo iškviestas į sceną. Visi gėrėjosi jo puikiu dainavimu.

Gražiai pasireiškė ir "Aido" choras. Nors ir nedidelis savo dainininkų skaičiumi, jis (20 meno mėgėjų) buvo klausytojų teigiamai įvertintas. Klausytojai buvo dėkingi chorui ir jo dirigentui Jurgiui Petkaičiui. Petkaitis yra baigęs Hartfordo muzikos konservatoriją ir dabar mokytojauja gimnazijoje. Jo energijos dėka "Aido" choras yra išaugęs į gražų meno vienetą, kuriuo džiaugiasi hartfordiečiai ir didžiuojasi prieš kitas lietuvių kolonijas.

V. M. K.

* KAZIMIERAS GAIŽUTIS-GARAS, lietuvis televizijos aktorius, Seaway epizode dalyvavęs "Over the Falls" programoje, Paramount b-vės siunčiamas į Nairobi, Kenya vaidinti "The Last Safari" veikale, Gaižutis yra vaidinęs New Yorko teatruose ir televizijoje.

pirm. kun. V. Martinkus, ir buvęs Balfo pirm. prel. J. Končius, Marijonų provinciolas kun. V. Rimšelis, Venezuelos Liet. S. B-ės, pirm. inž. Vladas Venckus, PLB sekretorė Milda Gulbinskaitė-Lenkusienė iš Clevelando ir kiti svečiai iš užsienių bei vietiniai visuomenininkai. Pasitarimai politiniais klausimais įvyko viesbutyje Crillon, Ten, kaip ir kituose parengimuose, fotografavo ALB leid. Pr. Ožinskas ir kiti, filmavo J. Gilvydis, L. J. Mičiudis, į magnetofono juostas kalbas įrašė V. V. Nalivaika, Vietinės TV stotys parodė Kongreso vaizdų.

Kongreso rengėjų pasitarimas su vietinės spaudos atstovais įvyko viesbutyje Espanol sausio 30 d. Jaunimo studijų savaitė įvyko Kongreso išvakarėse "Šiluvoje" ir apie 40 jaunuolių iš Argentinos, Urugvajaus, Brazilijos ir JAV dalyvavo pokongresinėje stovykloje Villa del Dique Kordobos kalnuose.

Kiekvieno didelio masto parengime būna ir trūkumų. Jų neišvengta ir šiame, ypatingai savotiškai "rūšiuojant" bendro darbo talkininkus ir dalyvius. Penktasis PAL Kongr. įvyks Urugvajaus sostinėje, Montevideo, 1970 metais.

SVEČIAI IŠ UŽSIENIŲ

IV Kongrese Argentinoje dalyvavo apie 150 svečių iš kitų valstybių. Daug kūrybinio impulso suteikė Kongresui Venezuelos Liet. S. B-mės pirm. inž. Vladas Venckus (buvo apsisostojęs A. L. Balso Leidyklos namuose), Kongresui jis atvežė 200 dolerių aukų, kurias sudėjo: J. Bieliūnas 100 dol., inž. Vl. Venckus 56 dol., Al. Šapoškinas ir Vanda B. po 22 dol. Be to,

inž. Venckus kitus 200 dolerių paaukojo Argentinos lietuvių jaunimui ispaniškam leidiniui leisti ir nupirko dailininkės Ingridos Suokaitės vieną kūrinį, padovanodamas jį solistei Zuzanai Valadkaitei, padėkos ženklą už lietuvių dainos meno garsinimą Amerikos kontinente. Kongresui jis padovanojo Venezuelos vėliavą. Iš Venezuelos taipgi dalyvavo stud. Sigutė Kondrotaitė ir kun. A. Perkumas.

Iš Belgijos dalyvavo Violeta Mušketaite-Pačkauskaitė.

Iš Šveicarijos Apolinaras Vaicekėnas.

Australijos spaudą painformavo ten ilgiau gyvenęs ir prieš porą metų vėl lankęsis Australijoje Kongreso dalyvis Antanas Norkus.

Iš Kanados dalyvavo Jonas Masionis ir inž. Juozas Jasėnas, iš Toronto.

Iš Vokietijos dalyvavo dailininkė Ingrida Suokaitė. Studijų savaitės proga ji pateikė turtingą paskaitą apie Lietuvos liaudies meną "Šiluvoje".

Skaitlingiausia delegacija buvo iš Brazilijos: prel. P. Ragažinskas, inž. Algirdas Idika, rašytoja Gražina Opaitė-Beleckienė, žurnalistas Br. Aušrotas su žmona ir kt.

Iš Urugvajaus dalyvavo Lietuvos atstovas Anatolius Grišonas su žmona Lucia Andrijauskaite--Grišoniene ir dukra Viktorija, Lietuvos ministerio dr. K. Grauzinio našlė Laimutė Šlapelytė-Grauzinienė, chorvedis Vyt. Dorelis, žurn. Alb. Gumbaragis ir kt.

Sausio mėnesį Klaipėdos uostą lankė 976 užsienio laivai. Vienas Jugoslavijos laivas išsivežė 3900 tonų iš Ukrainos atgabento antracito.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas EV 2-6440

SALE VESTUVEMS
ir kitokioms pramogoms.
Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis
kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Tel. TAYlor 7-9842

T H E

Arlington

ONA IR JONAS
VALAIČIAI
Savininkai

Restaurant

385 Arlington Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

CIMTASIS KRASŲS

Naujas lietuvių kalba laikraštis.

Leidžia:
Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviams
komitetas Vilniuje.

LAIKRASTIS IŠEINA KARTA PER SAVAITĘ

Prenumerata 1/2 metų tikrai \$1.00.

Siųskite užsakymą ir mokestį dabar, bet ne vėliau 1967 m. gegužės 1 d., žemiau nurodytu adresu. Galima rašyti lietuviškai.

IMPORTED PUBLICATIONS
& PRODUCTS

1 UNION SQUARE R-611 NEW YORK, N. Y. 10003

Kai minėsime 50 m. Vasario 16, paminėkime išpūdingiau

Jonas Valaitis

Lietuviams tautinės šventės turėtų būti reikšmingesnės, negu sakysime, kad ir Naujieji Metai, kuriuos sutikdami peržvelgėme pereituosius ir planuojame ateičiai. Minėdami tautines šventes, privalėtume taip pat peržvelgti ir pasiklausti: kas ir kiek iki šiam laikui atlikta tėvynei ir lietuvių bei.

Per 49 m. jau nusibodo skaityti, girdėti, aukoti ir pačiam rašyti, kalbėti ir aukas rinkti Lietuvai, lietuvių tautai, ko nors naujo jai neduodant.

Bet ką galima įvesti naujo? Klekvienu metų trafaretas jau visiems, nusibodęs, sunkiai virškinamas ir daugiausiai pasišventusiems patriotams. Tik vienas kitą pasiragindami, galime prisiversti dalyvauti minėjimuose. Pasiskolinę mūsų poetų įkvėpimo:

Petys, gi, į petį, na, vyrail, kas gali,
Sustoje į darbą už mylimą šalį,

Prikelkime Lietuvą mūsų... dar dalyvaujame ir dieną ir dolerį pašvenčiame tautos labui.

Susirinkimuose dalyvaujantieji tikrai visi dalyvauja. Jų draugai taip pat. Bet kaip su jaunesniąja karta, kurią norime prie savęs turėti? Toklo šaukimo

jiems nepakanka. Jiems reikia patrauklesnio žibučio.

Mūsų veiksniai per maža dėmesio kreipia į šiuos minėjimus. Jie minimi, kaip jie buvo minėti pernai ir užpernai...

Dar prieš minėdami 49-tąjį, nusitarė ruošti 50 m. minėjimui, kurio proga planuoja išleisti eilę knygų...

Bet 50 m. sukakties minėjimą turėtume tikrai išpūdingai suruošti! Pasiruošimui yra daugiau metų laiko.

KODĖL NEPAMINĖT DIDŽIOSIOS LIETUVOS?

Būtų visiems įdomiau ir naudingiau minėti 1236 METUS, MINDAUGO SUJUNGTO LIETUVIŲ KUNIGAİKŠČIŲ LIETUVOS VALSTYBĖS SUKAKTĮ. Arba galima panaudoti ir Lietuvos imperijos įsteigimo datas, kaip 1362 ar 1494 metus; kai Lietuva buvo didžiausia valstybė. Galime paminėti Vytauto laikų didžiąją imperiją. NE TIEK MUMS, KIEK MŪSŲ JAUNIMUI IR KITATAUČIAMS TAI BŪTŲ IŠPŪDINGAI! Daug išpūdingiau, negu minėti mažos, po karo atsistatę valstybės sukaktį... Dabar mūsų minima Lietuva nepriklausomą gyvenimą gyveno vos 22 metus, o komunistinėje santvarkoje Lietuvai jau 26 metai.

Nors Pabaltijo žmonės istorijoje pirmą kartą mini Romėnų istorikas Tacitus 52-117 m. prieš Kristų, bet tikroji Lietuvos istorija pradeda būti žinoma tik nuo 12 šimtmečio pabaigos, kai lietuvius ir latvius puolė skandinavai, teutonai ir slavai. Prieš tai Pabaltijo tautos buvo visai mažutės, susiskirsčiusios, negalėjusios gerai organizuotų priešų atremti.

Būdami centrinėje pozicijoje, tik lietuviai sugebėjo susijungti ir sukurti savo valstybę Karaliui Mindaugui vadovaujant. Jungtinės lietuvių giminių jėgos 1236 m. Lietuvą taip sustiprino, kad jau atsispyrė vokiečiams ir juos sumušė. Lietuva įgavo patyrimo ir panoro plėstis, kur įmanoma, į rytus ir pietus. Užėmė baltarusius, ukrainus, dalį rusų žemių, nuėjo net iki galingos Totorių valstybės ir pasiėmė juodąsias marias.

LIETUVOS IMPERIJA

Tarp 1362 ir 1494 m. Lietuva jau buvo imperija nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Ji buvo pagarsėjusi, kaip Vakarų Europos gynėja nuo totorių imperijos iš rytų. Pagoniškoji Lietuva tada valdė net 10 kartų didesnes krikščionių žemes, apimančias 350,000 kvadratinų mylių, kur šiandien gyvena apie 70 milijonų žmonių.

Su, palyginti, maža kariuomene Lietuva buvo galinga. 1386 m. lietuviai jau lenkams davė dinastiją, valdžiusią apie porą šimtų metų. Tuo laikotarpiu buvo didysis Lietuvos iškilimas ir žlugimas. 1795 m. galutinai padalinimų pakirsta Lietuva su Lenkija savo norą nepriklausomam gyvenimui reiškė ir daug kraujo pralijo 1812, 1831, 1863 ir 1904-5 metais.

Paskui atėjo I Pas. karas. Judėjimas už Lietuvos nepriklausomybę vyko visur, kur tik buvo lietuvių, galinčių politiškai veikti. Jie darbavosi pačioje Lietuvoje, Rusijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Amerikoje ir kt.

KARALIUS MINDAUGAS

AMERIKOS LIETUVIŲ ĮNAŠAS LIETUVAI

Tasai judėjimas nepaliko nuošalyje ir Amerikos lietuvių.

Vokiečiams Lietuvą okupavus 1917 m., visi Amerikos lietuviai subruzdė: pamiršę partines nesantalkas, pradėjo vieningai reikalauti Lietuvai nepriklausomybės. Įteikė Amerikos prezidentui Wilson memorandumą.

1918 m. didysis seimas New Yorke jau reikalavo Lietuvai nepriklausomos valstybės teisių ir Lietuvos atstovams dalyvauti taikos konferencijoje.

Ir viso to rezultate įvyko 1918 m. vasario 16 d.

aktas, kurio sukaktis lietuviui visame pasaulyje mini. Istorijos perspektyvoje pernelyg aišku, kad Lietuvos valstybę matuoti tik 50 metų riba, iš tikro, atrodo netikslu, bet jau ir 50 metų minint, vistiek reikia pasirengti, kad tie minėjimai būtų turiningi ir atmintini, ne tik senstančiai ir paaugusiųjų, bet ir emigracijoje gimusiai kartai.

GEDIMINO LAIŠKAI

Šeši šimtmečiai skiria mus nuo Gedimino laikų, tačiau didžiojo Lietuvos kunigaikščio laišku, jo susirašinėjimas pirmą kartą lietuviškai pasirodys tik šiemet. Šie įdomūs ir svarbūs Lietuvos istorijai dokumentai pateikiami leidinyje "Gedimino laišku".

Jame knygos sudarytojas Tarybų Sąjungos Mokslių akademijos Istorijos instituto bendradarbis daktaras Vl. Pašuta pateikia šešis Gedimino laiškus, dešimt laišku, rašytų Gediminui ir dvi jo sudarytas sutartis su Rygos miestu ir Livonijos ordinu. Kadangi dokumentai rašyti lotynų kalba, tai knygoje spausdinami vertimai į lietuvių ir rusų kalbas.

• KAZIMIERO TEISYNAS -- buvo pirmasis Lietuvos juridinis kodeksas, kuris galiojo nuo jo pasirodymo -- 1468 iki 1529 metų, kai buvo paskelbtas pirmasis Lietuvos statutas.

Kazimiero teisynas penkioliktame šimtmetyje, sudarytas rusų kalba. Devynioliktame amžiuje Vilniaus istorikas I. Danilevičius pakartotinai jį išleido rusų ir lenkų kalbomis. Lietuviškai Kazimiero teisynas pirmą kartą pasirodys tik šiemet.

• "Pabaltijo aukso" -- gintaro dirbiniai pasaulinėse parodose Paryžiuje ir Briuselyje žavėjo lankytojus. Gintaro eksponatų iš Lietuvos daug parodys pasaulinėje parodoje Montrealyje. Gaminamas gintarinis gaublys, kurio skersmuo apie 4 pėdos, pagamintas iš vario, o gintaru išklota teritorija, kurią

užima Tarybų Sąjunga. Nė lengva buvo parinkti gintaro gabalus, kurie padėtų valdžiai atkurti aukštumų ir kalnagūbrių reljefą.

Prie gaublio ant specialaus pastovo bus pastatyti aštuoni autorystės telefono rageliai. Pakėlę bet kurių jų, paviljono lankytojai galės išgirsti įdomų pasakojimą apie Tarybų Sąjungos geologinius turtus.

• Emigrantas Linas Valbasys knygoje "Pusė amžiaus tropikuose" rašo atsiminimus iš Brazilijoje gyvento laikotarpio. Aprašo įsikūrimo sunkumus, apgailėtinas darbo sąlygas, kovą dėl duonos kėsnio. Knygoje taip pat yra įdomios medžiagos apie emigrantų veiklą, santykius su brazilais ir kita.

• Lietuvos knygynuose pasirodė naujos įdomios lietuvių rašytojų knygos. Jų tarpe -- Eduardo Mieželaičio "Naktiniai drugitai". Poetas eilėmis bei proza išreiškia savo dvasinius ir kultūrinius interesus, rašo apie literatūrinę kūrybą, menininko pašaukimą, jo vietą gyvenime.

Justino Marcinkevičiaus poezijos knyga "Mediniai tiltai". Poezija suskirstyta į tris skyrius: "Balandžiai virš miesto", "Vaikų žemė" ir "Mediniai tiltai".

• Mykolās Sluckis pasirodė su nauju romanu "Adomo obuolys". Romane iš inteligentijos gyvenimo rašytojas sprendžia aktualias šių dienų problemas. Konfliktas vyksta šeimos rėmuose, visų pirma sutelkiant dėmesį į veikėjų psichologiją, vidinius pergyvenimus.

Šiuose rūmuose (kairėje, kur šiuo metu yra Valstybinė Filharmonija) pradėta veikla mynė kelius į Vasario 16 aktą. Čia 1905 m. įvyko Didysis Vilniaus Seimas.

MIRĖ POETAS JOVARAS...

Mirė Jovaras... Ši žinia, nors dar nepaskelbta laikraštyje, netruko pasklisti Šiaulių mieste. O miestas tuo metu gyveno savo įvairių ir triukšmingą gyvenimą: žmonės dirbo, mokėsi, išėjosi. Kultūros namuose vyko saviveiklos apžiūra. Lūdna žinia apie poeto mirtį buvo pranešta čia pat, nuo scenos, tarp dviejų dainų. Kažkurį minutės dalį salėje buvo be galo tylu, paskui staiga suskambo daina "Ko liūdi, berželi?" Nežinia, kuris pirmas iš scenoje stovėjusių choristų pradėjo šią dainą, kaip nežinia ir kas pirmas salėje atsistojo. Tačiau, kol daina nebuvo sudainuota, stovėjo visa salė. Ne vienas iš senesnių šiauliečių, gal būt, artimiau pažinusių garbingą savo žemietį, nubraukė ašarą...

Tai buvo šeštadienį, sausio 21 d. O jau pirmadienį karstas su liaudies poeto Jono Krikščiuono-Jovaro palaikais stovėjo tuose pat kultūros namuose. Žmonės plaukė atsisveikinti su savo mylimu poetu.

Kaip Jovaro apdainuotasis berželis jaugęs į lietuvišką pelzažą, taip ir pats

poetas neatsiejamas nuo Šiaulių miesto, jo apylinkių. Iš šio krašto kilęs ir pats vos pramokęs rašto niūrioje spaudos draudimo gadynėje, Jovaras čia "daraktoriavo", čia pramynė takus takelius, nešiodamas po kaimus lietuvišką spaudą. Pats besiverždamas į šviesą, jis nuo pat ankstyvos jaunystės pasiukojo čiai nešė šviesą savo liudžiai, gimtajam kraštui. Tuo ir nusipelnė tokią didelę liaudies, savo žemiečių meilę. Dar gyvas būdamas, poetas gimtinėje nuolat buvo gaubiamas didele šiluma ir rūpinimusi. Nuoširdi meilė bei pagalba dar labiau išryškėjo, poetui mirus.

Pirmieji prie poeto karsto atėjo "jovariečiai", kaip juos vadina šiauliuose, -- nusipelnusio Jovaro vardo dainų ir šokių liaudies ansamblio dalyviai. Nedaug tesuklysim pasakę, kad su poetu atsisveikino visi miesto studentai, moksleiviai, pedagogai. Atiduoti paskutinės pagarbos rašytojui čjo darbininkai, tarnautojai; didelį šaltis nesukliudė atvykti į laidotuves ir aplinkinių kolūkių kolūkiečiams.

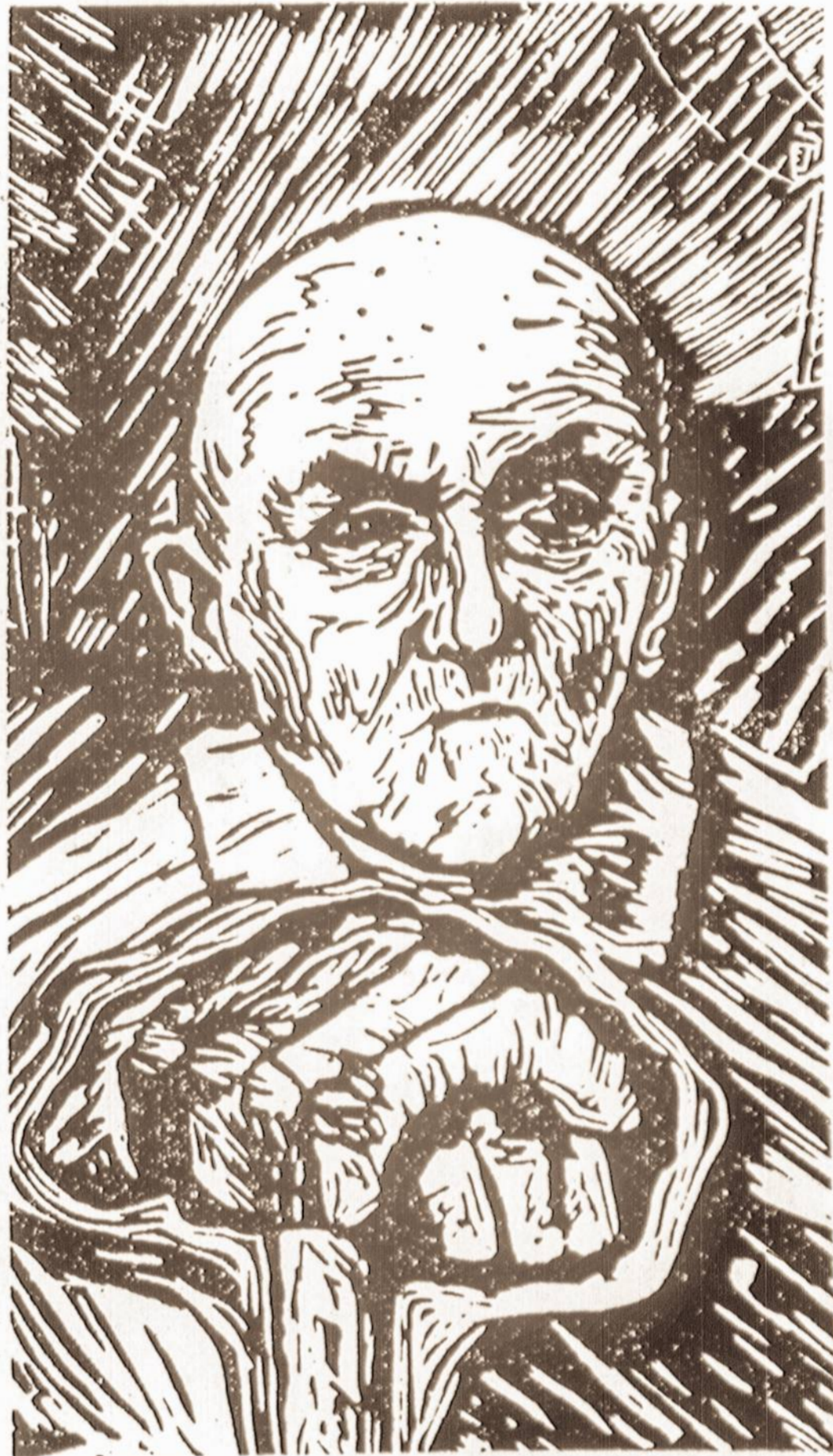
Paskutinės atsisveikinimo valandos... Prie gėlėse skendinčio karsto vėl susirenka tautiniais rūbais pasipuošę ansamblečiai. Tyliai, tartum iš tolo plaukdama per tėviškės laukus, pasigirsta melodija. Didingą Bacho muziką pakeitė paprasta, lyriška "Ko liūdi, berželi?" -- Jovaro daina, jau seniai tapusi lietuvių liaudies daina. Minutės iš tikro nepaprastai iškilmingos, jaudinančios, bylojančios, jog kūrybos prasmė matuojama ne poezijos tomiais...

Laidotuvių procesija pajuda kapinių link. Čia gedulo mitingą atidaro Šiaulių miesto atstovas V. Jurgelevičius.

Lietuva palaidojo seniausią savo poetą, vieną paskutinių knygnešių. Ilgainiui prie šio kapo liūdės baltasis svyruonėlis, o gal suoš jovarai, bylodami, jog čia ilsisi poetas. Dabar apie tai byloja marmure iškalta žodžiai:

LTSR Liaudies poetas
JONAS
KRIKŠČIŪNAS-JOVARAS

1880 -- 1967.

Poetas JONAS KRIKŠČIŪNAS-JOVARAS
1880-1967

Šauliečio E. Penkausko raižinys.

Lietuviški suvenyrai Montrealio parodoje

Montrealyje, Kanadoj bal, 28 d. atidaroma, 1967 m. Pasaulinė paroda, Žemė ir žmonės. Joje dalyvaus apie 70 valstybių, rekordinis pasaulinių parodų skaičius istorijoje.

Be kitų parodos dalyvių, numatoma, didelį pasisekimą turės Tarybų Sąjungos paviljone Lietuva.

Paviljonas dinamiškas, lengvas, didžiulis stiklo, metalo ir aliuminijaus trijų aukštų statinys. Vienu metu galės tilpti 20 tūkstančių lankytojų. Paviljone yra 600 vietų kino salė, 1100 vietų restoranas, Stogas, primenantis pasakų pasaulio kilimą-lėktuvą, veržte veržiasi į erdvę. Paviljono turinį geriausiai nusako devizas "Viskas

žmogui, viskas žmogaus gerovei". Pirmajame jo aukšte bus parodyta, kas yra Tarybų Sąjungos jūrose ir vandenyse, antrajame -- kas yra žemėje, o trečiajame -- laimėjimai kosmose.

Lankytojas turės galimybę susipažinti su visų tarybinių tautų gyvenimu. Milijonai žmonių plačiai sužinos ir apie Lietuvą.

Paviljoną įrengti daug pasidarbavo ir lietuviai dailininkai, architektai. Gerai matomoje vietoje bus eksponuojama Juozo Mikėno skulptūra "Pirmosios kregždės", vaizduojanti Motiną-Tėvynę, leidžiančią pirmąsias kregždes į kosmoso platybes.

Lietuva gausėja savo vitražo meistrų darbai.

Jie daugelyje parodų susilaukė aukšto įvertinimo. Montrealio parodos lankytojas pamatys didžiulį A. Stoškaus ir A. Garbausko vitražą "Tėvynė", o taip pat dailininko A. Morkūno vitražą "Himnas darbui". Skulptorius Valaitis pagaminė didelį pano iš metalo, kuris puoš paviljono restoraną.

Architektai Ginta ir Tadas Baginskai sukūrė 42 pėdų ilgio ir 9 pėdų aukščio sieną, į kurią bus įmontuoti visi Tarybų Sąjungos teritorijoje aptinkami mineralai. Atvežta net 30 didžiulių dėžių su "Dailės" kombinato firminiu ženklu. Be to, ši architektų šeima dar paruošė keturias dekoratyvines kolonas.

Lietuva iš žemės ūkio krašto dabar tapo ir aukštai išvystytos pramonės šalimi. Pasauliniame forume bus rodomi tik ypač techniška sudėtingi Lietuvos

Tęsiama 9 psl.

GLUOSNIŲ DAINA

Lietuvių Enciklopedijos leidykla netrukus išleids Antano Vaičiulaičio padavimų knygą "Gluosnių daina". Veikalas, kurį iliustravo Telesforas Valius, artimas dideliems ir mažesniems. Tai ypač tinkama dovana mūsų lituanistinių mokyklų auklėtiniams.

"Gluosnių Daina" -- lyg kelionė nuo senovinių Lietuvos dienų ligi dabartinių laikų. Į tolimas gadynes patenkame su "Žvejų Dukte Banguole". Šis padavimas nukelia į tuos laikus, kai Šventosios uostą pasiekdavo švedų laivai. Knygoje randame "Vytauto Didžiojo vėliavnešį Kaributą", "Pažaislio vienuolyno legendą". Žaliosios bažnyčios nepaprastą istoriją, pasakojimus apie Vilniaus dulkę ir Salamiesčio šunis. Ir taip su paskutiniu kūriniu "Gluosnių Daina" išengiamė į pokario Lietuvą. Poros dalykų veiksmas eina kitur: Palestinoje, senovės Sirakūzų mieste ir Italijoje.

"Gluosnių Daina" nuo ankstesnių A. Vaičiulaičio knygų skiriasi tuo, kad čia visi pasakojimai nugręžti į istoriją. Autorius vienur tai mums atskleidžia tragiškai, kitur linksmai ir skaidriai, dar kitur, kaip "Pažaislio vienuolyno legendoje", -- su amžinosiomis problemomis. Visa tai jis atlieka su jam įprastu lietuvių kalbos grynumu ir įvairumu.

Knyga turi 128 psl., viršelis trijų spalvų, kaina \$2,50. Užsisakyti "Gluos-

nių Dainą" iš leidyklos šiuo adresu: Lietuvių Enciklopedija, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA.

MIRĖ DR. MEIERIS

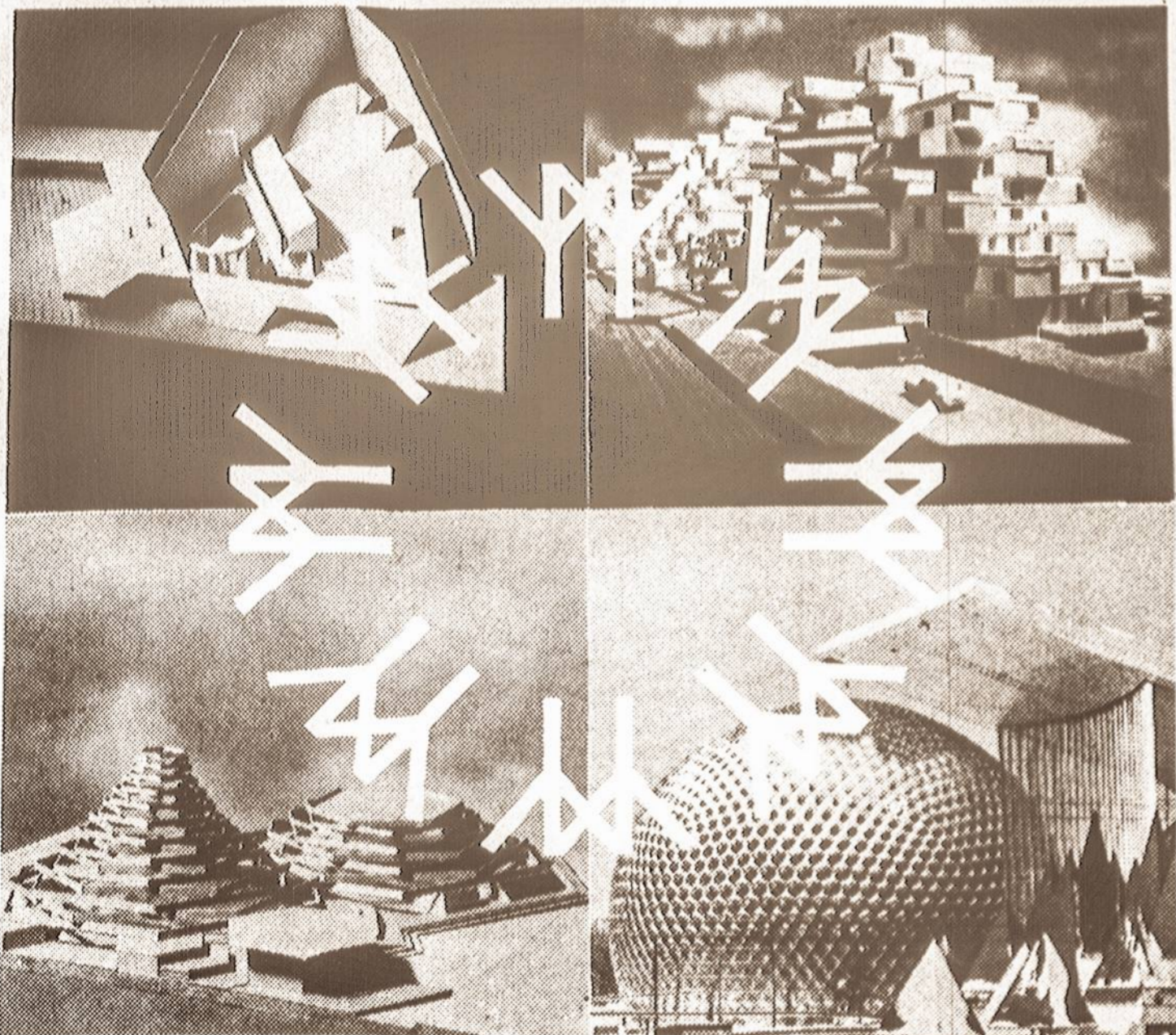
Dr. Frikas Meieris, Lietuvos atstovas Brazilijoje, buvo gimęs Rheinlande 1893 m. liepos 23 d. Studijavo Heidelbergo, Miuncheno ir Strasburgo universitetuose.

Kaip teisių mokslų daktaras, persikėlė į Klaipėdą 1920 metuose. Sulietuvėjo ir dirbo Lietuvai, gindamas Klaipėdos bylą Lietuvos naudai. Hitleriui įsigalėjus Vokietijoje, dr. Meieris persikėlė į Braziliją. Buvo demokratas. Jo sūnus, kaip Anglijos aviatorius, savaoriu nuvykęs iš Brazilijos žuvo bombarduodamas Berlyną.

Mirus Lietuvos atstovui dr. F. Meieriui ir konsului A. Poliškaičiui, pasibaigė Lietuvos atstovavimas Brazilijoje, kuris buvo susiaurintas nuo 1961 metų.

Dr. Meieris mirė savo rezidencijoje Terezopolio kalnuose šiemet vasario 6 d. Laidotuviuose dalyvavo Saurusaičiai, Žiežiai, J. Adamavičius, Religinės apeigas atliko kun. J. Janilionis.

* JONAS VANAGAS, Adelaidėje, Australijoje, Australijos lietuvių muziejaus archyvo steigėjų vardu pareiškė: "Jį svajoju pamatyti kaip lietuvišką oazę išeivijos tyruose".

TOKIUS PAVILJONUS MATYSIME MONTREALIO EXPO 67 PARODOJE.

Į Vilnių per Paryžių ir Berlyną...

V. Jysliavienė (TĘSINYS)

Didžiama turistų, vykstančių į Lietuvą, skrenda per Londoną, Paryžių, Copenhagą, ar kitas Vakarų Europos sostines. Retas keliauja per Berlyną, gal būt todėl, kad reikia vykti per du Berlynus - Vakarų ir Rytų - reikia pereiti ir tą nelemtą mūro sieną. Taip keliaujant daugiau vargo ir painiavos, bet žurnalistinių požiūriu įdomiau.

Iš Paryžiaus į Vak. Berlyną išskridome ne džetu, bet propeleriniu Air France lėktuvu. Berlyną turėjome pasiekti po trijų valandų. Įsigilinau į Herald Tribune, kurio europinė laida tebeleidžiama, o New Yorke tas dienraštis jau daug mėnesių nebuvo išleidžiamas dėl ekonominių sunkumų.

Žinios apie įvykius Amerikoje buvo šturpulingos: Chicagoje - negrų riaušės su baltaisiais; vienoje New Yorko ligoninėje pamišėlis nužudė 8 slauges, įsibrovęs į tų jaunų moterų kambarius; bei eilė kitų nemalonių įvykių... Ką gi apie gyvenimą Amerikoje gali manyti europiečiai, skaitydami tokias žinias, viena sau galvojau.

FRANKFURT AM MAIN

Maždaug pusiaukelyje, vos spėjus papietauti, lėktuvas pradėjo leistis ir kapitonas per garsiakalbį praneša, kad vykstame į Frankfurtą, įspėdamas keleivius pasiimti visą rankinį bagažą multinei patikrinti.

Tai buvo staigmena. Būtų buvę įdomu pamatyti Frankfurtą, bet ne tokiose aplinkybėse. Aš, kaip ir mano bendrakeleivės, Misiūnienė ir Janušienė, turėjome po daugiau rankinio bagažo, negu kiti turistai. Visos vežėme dovanų giminėms ir pažįstamiems Lietuvoje. Mano našta buvo ypač sunki, nes vežiau vaistų vienybiečių artimiesiems Lietuvoje ir tą lagaminėli, sveriantį beveik 30 svarų, turėjau pati nešioti. Vokiečiai, betgi, mandagūs. Vienas jaunas vokieukas pasisiūlė padėti, kai lipome iš lėktuvo irėjome į multinę.

Frankfurto aerodrome užtrukome tik 30 minučių, iki patikrino mūsų pasus ir praėjome multinės kontrolę. Jiems labiausiai rūpėjo, ar vežame kavos ir cigarečių. Po šio trumpo vizito Frankfurte vėl skridome tolyn. Saulė buvo nusileidusi, kai atskridome į Vak. Berlyną. Susiradusios taksį, tuojau išvykome į Hotel Windsor, vieną iš mažesnių, bet jaukių viešbučių miesto centre.

Į viešbutį vykdam, prisiminiau savo sūnaus pirmąjį laišką, kai jis atvyko tarnybai į Berlyną 1963 metais. Jisai tada rašė, kad Berlyne automobiliai nepaprastai greitai laksto. Tikrai čia jie lėkte lėkia, kaip ir mūsų taksį, kuris skubėjo, kaip pašėlęs. Dairiausi į visas puses, lyg ir tikėdama kur nors, praeivių tarpe, pamatyti savo sūnų...

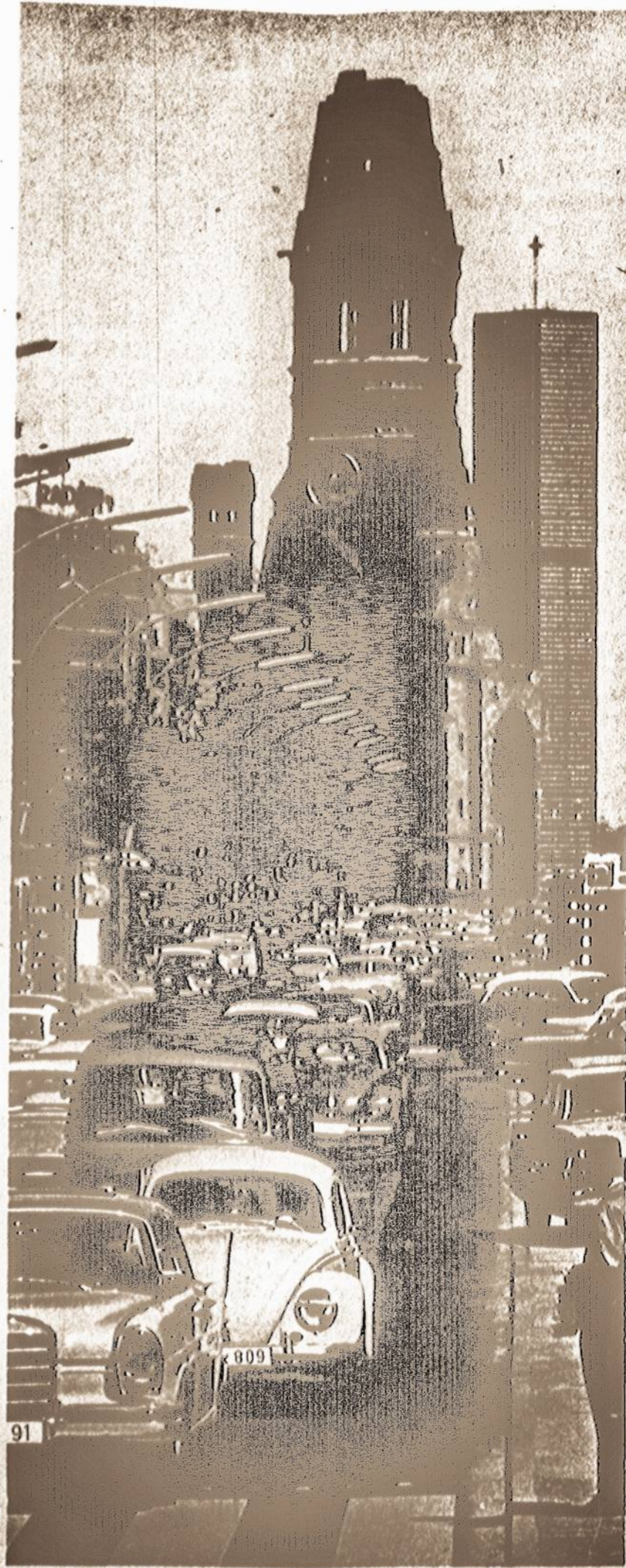
Vak. Berlynas patiko iš pirmojo žvilgsnio. Iš aerodromo iki viešbučio važiuavome apie pusvalandį, turėjome progos pamatyti apylinkes ir dalį miesto. Stebėjomės, kad mažai tesimatė nuo karo likusių griuvėsių. Išitisi plotai dar neapstatyti. Pačiame mieste namai, daugumoj panašūs į mūsų dangoraižius, labai moderniški. Beveik visi gyvenamieji namai su balkonėliais ir papuošti įvairiaspalvėmis gėlėmis. Man labiausiai įstrigo miesto švara. Koks skirtumas nuo New Yorko ir Brooklyno, kurių kai kurios gatvės ir požeminiai traukiniai paversti šiukšlynais!

DVI NAKTYS IR VIENA DIENA BERLYNE

Prie viešbučio mus pasitiko gražios blondinės vokiekaitės. Mandagiai gražia anglų kalba pasisveikino ir sudarė nuotaiką, kad jaustumėmės, kaip namie. Per mintis perbėgo vieno amerikiečio pareiškimas, kad prieškarinę Vokietiją prazudė vyras, o pokarinę Vokietiją atstatė jos moterys. Tikrai, jos žavingos ir turistus moka priimti. Ne be reikalo vyras iš Vokietijos nenori grįžti į Ameriką... "Frauleins" juos moka sužavėti. Nenuostabu, kad ir daug dypukų ir karių parsivežė žmonas iš Vokietijos.

Buvo gera išsitiesti baltai paklotojė lovoje Windsor viešbutyje. Misiūnienė su Janušiene apsigyveno viename kambaryje - jos bendraamžės ir daug bendros kalbos apie praeitį turėjo. Man paskirtas atskiras kambarys, bet visos trys kartu vakarėniavome, dalinomės įspūdžiais. Išsiskirsčiusios poilsui, nežinau, kaip mano bendrakeleivės vakarą praleido, bet aš, nežūrint nuovargio, prasivėriau savo balkonėlio duris ir ilgai žiūrėjau į žavingą Berlyno aplinką, į praeivius. Negalėdama užmigti rašiau laiškus savo artimiesiems Amerikoje iki prašvito.

Nelabai man sekėsi sekanti rytą. Buvo šeštadienis ir beveik visos amerikiečių įstaigos uždarytos. Telefonais susisiekiu su buvusiais sūnaus viršininkais ir kolegomis, kurie vėliau mane aplankė viešbutyje. Savo sūnaus, betgi, nesutikau.

BERLYNO mieste centre tebestovi karo bombų sugriauta bažnyčia, kurios varpai ir dabar tebėskamba...

PO VAKARŲ BERLYNĄ PASIVAIKŠČIOJUS...

Pasaulyje gal nėra kito taip išgarsinto miesto kaip Berlynas. Jis buvo minimas prieš karą, karo metu ir po karo. Centras tarytum būtų prie Zoo stoties, kurioje pilna visokiausių keleiviams ir turistams patogumų, valgyklų, aptarnavimų. Šis nepaprastai gražus, švarus ir puikiai išplanotas miestas, dabar yra Vokietijos pažiba, o karo metu buvęs labiausiai sunaikintas. Niekas nežino, kiek žmonių, įskaitant ir lietuvių, šiame mieste žuvo, o gatvės vistiek pilnos gyventojų ir turistų.

Štai dabar po Vak. Berlyno moderniškai atstatytas gatves vaikščiojant, negali atsistebėti: šviesos reklamų, kaip New Yorke; susisiekiama gyvas, žmonių iš viso pasaulio. Puošnios krautuvės ir restoranai, žmonės gerai apsirengę, policininkai judėjimą tvarko, tarytum balerinos, plastiškai iškelia ir nuleidžia rankas, ar pasikreipia, nurodydami važiuojantiems ir pėstiems kryptį. Taksį vairuotojai mandagūs - paaiškina apie įdomesnes vietas, sustoja, išlipa, paėma bagažą, uždaro duris, atiduoda pagarbą.

PAGARSĖJUSI MŪRO SIENA

Kaip Romoje būdamas turi pamatyti Popležių, taip Berlyne - pagarsėjusią mūro sieną, už kurios kitas Berlynas - Rytų Berlynas, iš tolo tamsus ir niūrus.

Kas toji siena? Kai kur gatvė, kai kur upė, užmūryti gyvenamieji pastatai, kitur išmūryta mūro siena, už kurios - jau kitas pasaulis.

Miesto viduriu praversti tokia baisenybė!... Sienos namų langai užkalti, siena ne tiesiai eina per miestą, vingiuojasi, sukasi tai į vieną, tai į kitą pusę. Yra keli pereinamieji punktai, pro kuriuos turistai turi praeiti su gana šurpiais patyrimais. Pagarsėjęs Check'point Charlie amerikiečiams geriausiai žinomas.

Vakarų Berlyne mačiau tik vieną bažnyčią, kuri palikta taip, kaip karo bombų buvo sugriauta. Tuo metu, kai mano bendrakeleivės - Misiūnienė ir Janušienė, vienoje Berlyno brangenybių krautuvėje rinkosi aukso apyrankes, aš, gatvėje, klausiausi tos bažnyčios varpų...

(Bus daugiau)

BRANDENBURGER TOR vartai Rytų Berlyno pusėje.

Liberty Federal Philadelphijoje atidaro naują skyrių

Amerikos rytinėse valstybėse viena didžiausių įstaigų yra Philadelphia Lietuvos bankas, Liberty Federal Savings and Loan Association. Veikia jau per 66 m. Prieš 9 metus atidarytas skyrius tiek populiarius, kad jame, iš 53 mil. visam banke esamų santaupų, sudėti net 22 milijonai. Šiam skyriui prie Stenton ir Duval gatvių, vadovauja Ona Čeledienė, neišsėmiamos energijos moteris. Metų pabaigoje bankas turėjo 63 milijonus dolerių.

Pasikalbėjime su prezidentu Charles Čeledinu paaiškėjo, kad gautas leidimas banką plėsti: balandžio mėn. bus atidarytas kitas skyrius, 1625 Wadsworth Ave., šiaurvakarinėje miesto dalyje. Taip puikiai pirmyn žengiančią finansinę įstaigą malonu pasveikinti! O svarbiausia -- reikia sveikinti vadovybę, kurios priešaky dirbuojasi šie asmenys:

Banko vadovybė: Charles S. Čeleden -- Prezidentas, Anne M. Čeleden -- Vykd.

Vice Pres., Stanley Wasikonis, John E. Sindoni, Anthony E. Martin, Jr., John J. Matulis -- Vice Prezidentai, Helen E. Vainiūnas -- Ižd., Irving J. Diamond, Miriam Y. Hirsch, Eugene F. Karol -- Pad., Eugene F. Karol, Bernard W. Adams -- Ižd. Pad., Herbert M. Bobrow, Adrian Hawryliw, Mary T. Hornketh -- Pad., Marguerite M. Shaw -- Sekr. Pad., Charles L. Kerber -- Kontrolierius, Arthur S. Lorch, Esq. -- Teisių Patarėjas.

Stanley Wasikonis -- Direktorius Emeritus, Russell H. Beale, Anne M. Čeleden, Charles S. Čeleden, Leonard F. Leone, Arthur S. Lorch, A. E. Martin, Jr., John J. J. Matulis, John E. Sindoni, Edward C. Wayne -- Teisių Patarėjas.

Pažymėtina, kad Philadelphia nuo New Yorko yra tik 90 mylių. Traukiniu iš New Yorko į Philadelphia galima greičiau nuvažiuoti, negu į tolimesnius New Yorko miesto dalių prie-

miesčius. Tad, ši banką, kuri daugelis ir New Yorko bei New Jersey lietuvių laikė savo banku, gali visilankyti savo banku, newyorkiečiai ir newjersiečiai. (jv)

Montrealio parodoje

Atkelta iš 7 psl.

ekspozitai. Tai vilniečių pagamintos didelio tikslumo universalios apvalaus šlifavimo staklės, o taip pat elektroninis prietaisas, skirtas ultragarso greičiui skysčiuose matuoti. Ši prietaisų sukūrė grupė lietuvių mokslininkų, vadovaujamų fizikos-matematikos mokslų kandidato Jaronio. Yra kiti įvairūs ultragarsiniai prietaisai.

Lietuvių kultūrinius laimėjimus atspindės knygos, taikomios dailės gaminiai -- iš keramikos, metalo, tekstilės ir, žinoma, gintaro. Prideramą vietą užims nagingųjų Lietuvos liaudies meistrų darbai. Žemaitijos, Plungės ir Telšių dirbtuvių, septynių pavadinimų ekspozitai: kraičių skrynios su žiedais jaunavedžiams, lietuviškos kaklajuostės ir liaudies meistrų dirbiniai. Įdomus suvenyras -- mediniai šaukštai, kuriuos senovėje vartodavo kaimo žmonės. Parodoje bus visas tūkstantis. Sudomins lankytojus Vilniaus "Vienybės" žaislų fabriko suvenyrai -- gražuolė "Lietuvaitė", mažasis piemenėlis Gintarėlis su skudučiu rankose ir "Sadutė".

Apie Lietuvą paviljono lankytojai galės plačiau susipažinti ne vien tik iš jo ekspozitų. Bus platinama anglų, prancūzų ir lietuvių kalbomis brošiūra, demonstruojamas dokumentinis filmas, o taip pat trumpametražinis spalvotas filmas apie Kauno Politechnikos institutą.

K. URNIEŽIUS

Aplankykite Tėviškę!

Turėsite džiaugsmo, susitikę gimines ir draugus.

21-nos DIENOS EKSKURSIJA

iš jų dvi savaites

Vilniuje

Pamatysite Maskvą ir

Leningradą

UŽ VISKĄ

\$740

(Į tą sumą įeina bilietas sprausniam lėktuvu ten ir atgal, susisiekimo išlaidos USSR, pirmos rūšies viešbutis, maistas, ekskursijos ten nuvykus, atvežimas iš aerodromų ir nuvežimas.)

MES PARŪPINSIME VIZAS

Pratykite informacinės knygelės nemokamai.

arton tours

Dep. V

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Plaza 7-9595

EXTRA!

EVERYBODY'S RUSHING

TO GET THE BIG NEW

5 1/4%

SPECIAL FEATURES at L.F.S

You Can Earn

5 1/4% On 1 Year \$10,000 Savings Certificates

5% On Six-Month \$5,000 Saving Certificates at Liberty Federal Savings

IMPORTANT - VERY IMPORTANT!

Worth Thinking About When You Invest In A Saving Certificate

In an emergency, if you must redeem your Savings Certificate before maturity date, you will be paid a full 4 1/2% per yr. rate at L.F.S. Check this very carefully, as elsewhere your Certificate may revert to a 4% or 4 1/4% rate.

4 1/2% On Regular Savings Accounts
No - Not 4% - Not 4 1/4%
But the best in the city
4 1/2% per year

Calculated Monthly - Compounded Twice a Year
Savings in by the 15th Earn from the 1st of Month

Liberty Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

202 N. Broad St.
LO 7-1480

Stenton Ave. & Duval St.
LI 8-3900

Philadelphia

NEW BRANCH to open SOON!
1625 WADSWORTH AVENUE

Lietuviai Kalifornijoje

* Los Angeles, Cal. Vasario 16 minėjimas įvyko sekmadienį, vasario 19 d. 10:30 val. šv. Kazimiero bažnyčioje iškilmingos pamaldos. Pamokslą sakė svečias prel. Jonas Balkūnas. Po pamaldų 12 val. par. salėje minėjimas ir meninė dalis. Pagrindinis kalbėtojas: prel. Jonas Balkūnas.

* KUN. PREL. JONAS KUČINGIS vasario 14 d. išvyko į Washingtoną, D. C., Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimo proga vasario 16 d. United States Congress sukalbėti invocaciją. Grįžo į Los Angeles vasario 17 d.

* DR. JONAS JUSIONIS, vasario 25 d. turėjo sunkią vidurių operaciją L. A. Universiteto ligoninėje. Operacija pavyko.

* PRANAS BARKAUSKAS, atvykęs iš Cleveland, Ohio, įsikūrė gyventi Los Angeles, Cal. Vietos pakėtimu labai patenkintas.

* DARIUS LAPINSKAS, Boston, Mass., jaunosios kartos kylanti muzikos žvaigždė kartu su sol. Aldona Stempuziene, Cleveland, Ohio, yra pakviesti į Los Angeles šv. Kazimiero parapijos rengiamą Lietuvos Dieną, kuri bus birželio 18 d. Jiedu ir trys instrumentalistai atliks meninę programą.

* DAIL. IRENOS PETRAITENĖS darbų paroda yra rengiama birželio 18 d. parapijos rengiamos Lietuvos Dienos proga. Dail. Petraitenė yra baigusi Romos Karališkosją Dailės akademiją ir dabar su savo šeima gyvena Los Angeles, Kalifornija.

* ELENA VILIMIENĖ, tarpininkaujant Frank Speecher, Sherman Oaks, Calif., nusipirko pelningą 13 apartamentų nuosavybę. Vilimienė ir jos sūnus Jonas yra uolūs parapijos choro nariai.

* Šv. Kazimiero parapijos choras, kuris be pertraukos ir ištikimai per 25 metus lydėjo parapijos gyvenimo tekme, sekmadienį, kovo 5 d., savo globėjo šv. Kazimiero šventėje, mini savo gyvavimo 25 metų sukaktį. Tą dieną, 10:30 val. bažnyčioje, pirmą kartą visos Amerikos lietuvių parapijų istorijoje bus atliktos giedotinės mišios lietuvių kalba. Šias mišias šv. Kazimiero garbei sukūrė komp. Bronius Budriūnas. Po pamaldų 2 val. p. p. puikioje naujoje Breakfast klubo salėje, 3201 Riverside Dr., įvyks sukaktuvinis ir aukštos klasės koncertas, kuriame choras, kuris turi dabar 80 narių, daugiau negu 1941 metais parapija turėjo parapielių, parodys visus savo sugebėjimus bei talentus. Be to, choras ruošia gražų ir iliustruotą programos leidinį, kurį parąšė Juozas Timinis. Šią programą veltui gaus visi minėjimo dalyviai.

* JONAS ŠIMONIS, Santa Barbara, Cal., gavo linksmą ir sentai laukta žinią, kad jo brolis Karolis Šimonis, ilgus metus yergavęs Sibire, pasiekė Ameriką ir laukiamas atvykstant į Santa Barbara, Cal. Jo žmona ir vaikai gyvena Chicagoje.

TRUMPAL...

*KUN. A. KACEVIČIŲ iš Providence, R. I., vyskupas paskyrė šv. Andrejaus parapijos klebonu.

* PITTSBURGH, Pa. Vasario 16 minėjimas įvyko vasario 12 d. Pamaldos buvo 10 val. ryte šv. Kazimiero par. bažnyčioje, o 5 val. p.p. šv. Kazimiero par. salėje įvyko bankietas su menine programa. Kalbėjo ALT pirmininkas A. Rudis iš Chicago.

MILDRED MITCHELL, išvykdamą atostogų į Florida su Adele ir Matthew Mažeikais, atsisveikina su savo bičiuliais viename pobūvyje Woodhavene, N. Y. Nuotraukoje matomos Averkienė (kairėje) ir Balsienė (dešinėje).

8 PAGRINDAI, KODĖL PODAROGIFTS, INC. PRITRAUKIA TŪKSTANČIUS MŪSŲ KLIENTŲ, KURIE SIUNČIA DOVANAS Į USSR

1. Jiem nereikia gaišti laiko, superkant ir nešant siuntinius į persiuntimo įstaigas.
2. Jie neturi spėlioti dydžių ar spalvų.
3. Jie sutaupto visus muitus, įpakavimo ir persiuntimo mokesčius.
4. Jie pasirenka ypatingą dovaną: automobilį, motociklą, televizijos priimtuvą, radijo aparatą, šaldytuvą arba
5. Jie įsigyja PREKIŲ PIRKIMO ORDERĮ, su kuriu jų giminės jiems patinkamas prekes gali įsigyti Vnešposyltorg'o

DOLERIŲ KRAUTUVĖSE

6. Jų giminės gali įsigyti maisto produktų, audeklų, drabužių ir avalynės tinkančius jų skoniui ir priitaikintus.
7. Jie taupo laiką, nes tuo atveju nėra gabenimo per Atlantą.
8. Jie sutaupto pinigų, nes DOLERIŲ-KRAUTUVĖSE prekės yra labai žemomis kainomis.

Aplankykite mūsų Parodinę Salę New Yorke.

Siųskite savo užsakymus ar klausimus į

PODAROGIFTS, Inc.

(Vienintelis dovanų atstovas JAV-se)

220 Park Ave. South (corner 18th Street)
New York, N.Y. 10003
Tel. 212-228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

arba į het kurį jų skyrių

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY,
Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11216

arba į bet kurį jų skyrių

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036

arba į bet kurį jų skyrių

C. A. Voket
LIETUVIS ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

Skaniausia lietuviška duona gaunama
SILVER BELL BAKING CO.
A. RADŽIŪNAS, Sav.

PYRAGŲ VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS
Pristatome į namus prašome telefonuoti:
STagg 2-5938
36-40 Stagg Street
Brooklyn 6, N. Y.

Nepaprastai pigios kainos KELIONEI Į LIETUVĄ

ir kitas SOVIETŲ SĄJUNGOS dalis

KAINA TIK
\$518 į Vilnių ir atgal

\$16,00 asmeniui į dieną. Privatus kambarys su vonia (2 asmenims). Mes parūpiname kelionei bilietus asmenims, kurie atvyksta iš Lietuvos čia apsilankyti.

RAŠYKITE arba SKAMBINKITE

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 WEST 45th STREET
New York, N. Y. 10036
Telefonas: CI 5-7711

REPUBLIC LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW IR ADELE MAŽEIKAI
Savininkai

80-15 Jamaica Avenue, Woodhaven 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-3112

Ray's LIQUOR STORE

JUOZAS MISIŪNAS

Įvairiausi amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y.

Tel. Virginia 3-3544

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Praėjusių metų paskutiniomis dienomis Sydnėje buvo pravesta 17-ji Australijos lietuvių sporto šventė. Pažiūrėkime į šios šventės nugalėtojus: vyrų krepšinis -- 1. Sydnėjaus Kovas, 2. Melbourne Varpas, 3. Geelongo Vytis; moterų krepšinis -- 1. S. Kovas, 2. Adelaidės Vytis; berniukų krepšinis -- 1. A. Vytis, 2. M. Varpas; mergaičių krepšinis -- A. Vytis, 2. M. Varpas. Vyrų tinklinyje pirmąją vietą laimėjo Sydnėjus, II -- Adelaidė. Komandinės vyrų ir moterų stalo teniso varžybas nusinešė sydnėjiečiai, o lauko teniso -- Adelaidė. Australijos liet. šachmatų nugalėtoju tapo J. Dambrauskas iš Sydnėjaus. Toliemesnės vietas užėmė -- V. Kranauskas ir J. Žilinskas.

Zaidynių metu buvo sudarytos įvairios rinktinės. Australijos liet. vyrų krepšinio rinktinėn pateko: V. Soha, D. Atkinson, S. Lukoševičius, G. Grudžinskas, A. Andrejūnas, A. Milydas, V. Mačiulaitis, R. Dugalis, V. Radževičius, E. Palubinskas, V. Brazdžionis. Moterų krepšinio rinktinėn išrinktos: E. Starinskienė, S. Motiejūnaitė, M. Atkinson, D. Paulauskaitė, D. Statkutė, R. Milyvidaitė, D. Skapinskaitė, A. Andrikonytė, N. Vyšniauskaitė, V. Jucytė, M. Lapienaitė. Buvo išrinkta ir naujoji Australijos lietuvių sporto klubų sąjungos valdyba. Ji sudaryta iš Canbergoje gyvenančių lietuvių: Petras Pilka -- pirm., Karolis Miniotas -- išd., Žilinskas -- sekretorius. Dėl prasižengimo sporto šventėje Adelaidės Vytis nubausta 60 svarų pinigine bauda. Koks buvo tas nusizengimas -- viešai neskelbiama.

KRONIKA

* JEAN BALUKAS, 7 metų amžiaus Brooklynje gyventoja, buvo plačiai aprašyta The New York Times vasario 5 d. laidoje, sąryšyje su jos gabumais bilijarde. Taip pat įdėta ir jos dvi nuotraukos. Jean tėvas yra savininkas Ovington Cue Lounge Brooklynje. Ji yra viena iš 6 Balukų vaikų.

* JOE BALSIS, vienas geriausių profesionalinio bilardo žaidėjų pasaulyje, plačiai atžymėtas Chicago

Tribune priede -- sekmdieniniame žurnale, kuriame yra patalpinta ir jo nuotrauka. Balsis yra gimęs Amerikoje lietuvių šeimoje.

* POVILAS TAUTVAIŠAS laimėjo "Metro-open" šachmatų varžybas, kurias buvo surengęs Chicagos negrų šachmatininkų klubas vasario 3-5 dienomis Chicagoj. Jame dalyvavo 43 šachmatininkai, jų tarpe 16 negrų. Iš lietuvių dar žaidė: K. Ramas-Ramašauskas, A. Juška ir V. Karpuška. Tautvaišas, kuris arčiausius savo varžovus pralenkė visu tašku, gavo 100 dol. prizą.

SPORTAS LIETUVOJE

* KAUNE buvo pravestas Sov. Sąjungos žiemos krepšinio pirmenybių turas, kuris užtruko 8 dienas. Čia gerai pasirodė lietuvių moterys Kauno Politechnika (4 tšk. iš 6 rungt.) ir Vilniaus Kibirkštis (3 tšk. iš 6 rungt.) Pirmą vietą laimėjo, be konkurencijos žaidusi, Sov. Sąjungos rinktinė, pelnusi visas pergalės. Po jos sekė abi Lietuvos komandos. Sunkiau ėjosi Kauno Žalgirio vyrams, kurie pelnė 2 taškus iš 6 galimų. Pirmą vietą taip pat užėmė Sov. Sąjungos rinktinė, kuriroje žaidė 2 Kauno Žalgirio krepšinininkai; M. Paulauskas ir R. Venzbergas. Kauno Žalgirio vyrai (su M. Paulausku ir E. Venzbergu) žaidė draugiškas rungtynes prieš Sov. Sąjungos rinktinę, kurios baigėsi lygiomis.

* LAIMA BALAIŠYTĖ žaidė Indijos stalo teniso pirmenybėse, kur tapo absolučia čempione -- užėmė tris pirmąsias vietas: moterų vienete, dvejete ir mišriame dvejete. Iš ten ji vyko į tarptautines žaidynes Čekoslovakijon ir R. Vokietijon.

* R. ŽALYS iš Kauno Rygoje įvykusiose lengv. atletikos varžybose suolyje į aukštį įveikė 2,03 m. ribą. Už jį tose varžybose aukščiau iššoko tik V. Pfeilis.

* LIETUVOJE viešėjo Suomijos boksininkai, kuriuos Žalgiris įveikė 7:3 ir 7:2. Suomijų komandą sudarė daugumoje jauni boksininkai.

CHICAGOS NERIES KOMANDOS žaidėjai nukreipę dėmesį į kamuolį Vid. Vakarų sporto apygardos pirmenybėse vasario 4 d. Viduryje stovi komandos kapitonas A. Varnas; kairėje - L. Jesevičius ir A. Bartkus.

E. Šulaičio nuotrauka

Atsakymas J. Jaškauskui

Atkelta iš 4 psl.

Į klausimą gali atsakyti tik ten pagyvenęs. Anais laikais Lietuvoje vieni valgė antį, kiti blynelius, tretį barščius. Visi gyveno. Gyvena ir dabar.

Iki nebuvau mačius Amerikos, ir man Lietuva atrodė puiki šalis ir nekankino mintis, iš ko mano tarnaitė, kuriai mokėjau mėnesiui 25 litus, sugebėjo apsirėdyti, kuomet aš patį batelių porai mokėdavau 50 litų ir nemažiau paprasčiausiai suknelel.

Tik kada vieną vasarą, pasinaudodama ilgomis atostogomis, aš atvykau į šią šalį ir pamačiau koks čia materialis gerbūvis, nežiūrint, kad tada buvo čia didžiausia depresija, aš tik tada supratau, kokia skurdi buvo mūsų šalėlė Lietuva.

Amerika greitai žmogų sugadina, ir vargas tam, kuris, parvykęs į Lietuvą, tikisi ten surasti amerikonišką gyvenimą. Jokioje kitoje pasaulio šalyje to nėra, tai tuo labiau negalima tikėtis to Lietuvoje, kuri visiškai buvo karo nualinta, dabar valdoma okupanto, joje eksperimentuojamas naujas režimas.

Šiandien Lietuvoje rasime daugiau dvasinių vertybių, įvairios kūrybos, tegu gal ir ne visai laisvos, bet materialis gerbūvis ir bendrai civilizacija dar toli nuo aukštumų ir vargu mūsų amžiuje pakils tiek, kad mes, iš čia parvykę, norėtume ten ir pasilikti. (Šituo tebus atsakymas ir tai moteriai, kuri mane klausė, kodėl aš Lietuvoj nepasilikusi, jei aš ją susižavėjus).

Jei aš parvykus mūsų Lietuva susižavėjau, tai įvyko tik todėl, kad per ilgus metus buvau maitinama mūsų spaudos apie ją labai klaidingomis žiniomis. Juk ir dabar dauguma mūsų laikraštinių (gal geriau tiktų sakyti redaktorių) žodžiais, ten slaučias baisiausias vargas, žmonės vaikštą basi skarmaluose, išbadėję, į mokyklas priimami tik pasižymėjusių komunistų vaikai, kad kasmet vis esą blogiau, o suradau visai priešingai. Žmonės yra

tik vaikai turi gabumų, valdžia dar suteikia jiems ir materialės paramos. Šitai mane nuteikė gražiai ir dėl to aš sugrįžau iš Lietuvos pakelta nuotaika ir žymiai geresne, negu ji buvo 1935 metais iš ten išvykstant. (Kiti atsakymai seka)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JUOZO GARŠVOS

LAI DOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 8-9770

VISI ŠIE LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. VYrazina 6-9319

PRANAS BRUČAS

VIENYBĖ

* J. DAUBĖNO organizuojamo teatro pirmasis organizacinis susirinkimas įvyksta balandžio 19 d. 3 val. p.p. Aušros Vartų par. salėje New Yorke. Teatrą globos New Yorko LB apygarda.

* OPERETĖS CHORO metinis koncertas bus balandžio 15 d. 7 val. vak. Liet. Piliečių Klubu salėje, 69-91 Grand Ave., Maspeth. Programoje dalyvaus Aido choras iš Hartfordo, vadovaujamas J. Petkaičio, Operetės choras vadovaujamas M. Cibo, deklamuos Irena Vebliaitienė, akompanuos A. Mrozinskas. Šokiams gros Algio Starolio orkestras. Veiks užkandžių ir gėrimų bufetas.

* ONA LUKOŠEVIČIENĖ, praėitų metų gegužės mėnesį iš Lietuvos atvykusi pas savo vyrą, gyv. Woodhaven, N. Y., š. m. vasario 22 d. išskrido atgal į Lietuvą pas savo dukrą ir sūnūs. Lukoševičienė išvykdamą pareiškė, kad Amerikos klimatas ir gyvenimas jai nepatinka, jai verčiau juodą duoną valgyti Lietuvoje, negu gyventi Amerikos prabangoje.

* GRAŽINA TIŠKUTĖ tarnybos reikalais išskrido į Europą, atstovaudama Saks Fifth Ave. krautuve. Bendrovės vadovybė ją pasiuntė į Europą aplankyti Angliją, Ispaniją, Vokietiją ir Italiją, kad iš tų kraštų užsakytų įvairių kailių. G. Tiškutė Europoje užtruks keletą savaičių.

* Moksleiviai atėitininkai Apreiškimo par. salėje. Brooklyne, surengė popietę. Pirm. R. Šilkaitis pakvietė kalbėti kun. J. Jankų, R. Lanlauską iš Cleveland, Ohio, sendraugių pirm. A. Vaišnų ir tėvų kom. pirm. A. Balsį. Mokytojos J. Gerdvillienės mokiniai deklamavo ir paįvairino programą žaidimais. Broliai Šilkaičiai pagrojo akordeonu.

* DEAUVILLE CABANA YACHT CLUB, 3939 Shore Parkway, Brooklyne, ruošia gražuolių konkursą, vardu Miss International Beauty Congress of Long Beach, Cal. Tikslas išrinkti "Miss Brooklyn". Konkurso laimėtoja bus apdovanota atostogomis Grossingers viešbutyje New Yorko valstybėje, taip pat turės progos kandidatuoti New Yorko valstybės gražuolės titului. Laimėtoja bus stunčiama į Long Beach, Cal., ir galės kandidatuoti "Miss International Beauty Queen" konkurse. Dovanų bus tūkstančiai dolerių ir įvairių progų patekti į filmus ar modeliuoti. Kandidatės turi būti nuo 18 iki 26 m. amžiaus. Šio grožio konkurso klausimais prašoma telefonuoti: TW 1-9800, arba rašyti: Deauville Cabana Yacht Club, 3939 Shore Parkway, Brooklyn, N. Y.

* WOODHAVEN, N. Y., prie Forest Park ir netoli St. Thomas bažnyčios, parduodamas nepaprastai gražus namas. Turi 10 kambarių, 4 maudynes, garažus, taip pat užbaigtą rūsi, kuriame gražiai įrengtas baras. Daug visokių patogumų šiame name, kuri galima nupirkti už \$44,990. Telefonuoti J. PAPP, JA 6-0695. Vakaraus ir savaitgaliais šiuo telefonu: VI 6-0330.

ELENA ANDRIUSIENĖ, naujoji Moterų Vienybės pirmininkė, kuri dabar uoliai rūpinasi tos organizacijos ruošiamu pavasario baliumi, įvykstančiu gegužės 6 d. Knights of Columbus salėje, 616 Jamaica Ave., Brooklyne. E. Andriusienė iš tremties į Ameriką atvyko 1947 metais. Daug padeda savo vyrui Juozui Andriui, kuris Woodhavene, N. Y., įkūręs apdraudos ir namams pirkti bei parduoti agentūrą - Haven Realty. Andriūšiai užaugino dukrą Aldoną, ištekėjusią už sportininko Rimanto Klivečkos. Klivečkai augina dvi dukreles - Liliją ir Loretą.

MARYTĖ DIRŽIENĖ su dukra Eleonora ir sūnumis Stasiu ir Jurgiu, kurie savo motinai surengė 50 m. gimtadienio puotą Pr. Bručo salėje. Dalyvavo apie 70 žmonių. E. Balzaraitis svečius gražiai priėmė ir vakarui vadovauti pakvietė Joną Valaitį. Kalbėjo - adv. Smith, prof. Jokūbas Stukas, Marytė Medeiša, Vytautas Lapsys, Mildred Mitchell, Adelė Mazeikienė, Juozas Andriušis, Danielius Averka, Elena Andriusienė, Rokas Povilauskas, Jonas Tiska, A. Pinisi, Alice Karvelienė, V. Tysliavienė, T. Klimienė. Dainų programoje dalyvavo Alfonsas Ilgutis, A. Mažeikienė ir R. Povilauskas.

VASARIO 16 NEW YORKE

New Yorko lietuviai Lietuvos nepriklausomybės šventę paminėjo vasario 19. Programoj Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo A. Mrozinsko vadovaujamas Vyrų oktetas. Invokaciją atliko kun. J. Alekšūnas. Atidarymo žodį tarė ALT New Yorko pirmininkas dr. A. Budreckis. Kalbėjo Lietuvos konsulas Vytautas Stašinskas, kongresmonas Theodore R. Kupferman. Proklamacijas ir sveikinius paskaltė Salvinija Gedvilaitė. Pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę.

Meninę programą atliko A. Mrozinsko vadovaujamas Vyrų Oktetas, o šokėjams vadovavo Jadvyga Matulaitienė. Akordeonu grojo Edmondas Šilkaitis, šokius pristatė Karilė Baltrušaitytė.

NEW YORKO ALTO skyriaus vald. pirmininkas dr. Algis Budreckis atidaro Vasario 16 minėjimą Webster Hall, New Yorke.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

Dalis New Yorko Operetės Choro dalyvių su dirigentu Mykolu Cibu (kairėje) po repetitijos pamini savo choristės Elenos Vizbarienės (vid. su baltu megztiniu) vardadienį Prano Bručo salėje Woodhavene, kur choras repetuoja, ruošdamasis savo metiniam koncertui.